

Dosarul nr. 3r-364/22
2-21088493-01-3r21112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani: (jud.: V.Ciumac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău: (jud.: Gh.Mîra, A.Bostan, Gr. Dașchevici)

DECIZIE

28 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând recursul depus de Vladimir Lomachin,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Lomachin împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Alla Colesnic privind contestarea actelor administrative,
împotriva încheierii din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Vladimir Lomachin, împotriva hotărârii din 22 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 11 iunie 2021, Vladimir Lomachin a depus cerere de chemare în judecată în procedura de contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoana terță Alla Colesnic, solicitând obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să furnizeze informația cu privire la cererile adresate de cetățenii Tamara Petrov și Nelli Menșicov către Casa Teritorială de Asigurări Sociale sectorul Râșcani; să elibereze copiile de pe cererile expediate anterior de către Tamara Petrov și Nelli Menșicov cu prezentarea informației despre numerele de înregistrare în registrul de primire a cetățenilor, cu prezentarea următoarei informații: numele prenumele patronimul solicitanților, limba în care este scrisă, conținutul (textul) cererilor, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să prezinte informația în forma unui tabel, despre sumele lunare ale fondurilor de pensii restante și suma totală a acestor fonduri de pensii, care au încetat eliberarea pensiei din 01 martie 2016 - 31 mai 2019 și au reluat activitatea de eliberare din 01 iunie 2019; să indice procentul de indexare a pensiilor în perioada 01 aprilie 2016 - 31 mai 2019 și să elibereze linkuri către legile și numerele din Monitorul Oficial în care sunt publicate, să prezinte actele administrative emise de Casa Națională de Asigurări Sociale (cu eliberarea copiilor certificate a acestora), în baza cărora a fost dispusă încetarea eliberării pensiei din 01 martie 2016 - 31 mai 2019; să elibereze copii

de pe documentele în bază cărora Casa Națională de Asigurări Sociale a adoptat actele administrative specificate, să elibereze informația în limba rusă.

Prin hotărârea din 22 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Lomachin împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Alla Colesnic privind contestarea actelor administrative (f.d.169-171).

Prin încheierea din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Vladimir Lomachin împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 22 aprilie 2022 pe motiv că, apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen (f.d.194-196).

La 07 noiembrie 2022, Vladimir Lomachin a depus recurs intitulat „ cererea de recurs nu motivată” împotriva încheierii din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, invocând că motivarea recursului va fi depusă după ce va primi încheierea contestată în limba rusă (f.d.198).

La 21 noiembrie 2022, întru respectarea drepturilor părților la un proces echitabil, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale și persoanei terțe Allei Colesnic copia recursului depus de Vladimir Lomachin, cu posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea anexată la materialele cauzei (f.d.201), acestea însă nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe la recurs.

În conformitate cu art.191 alin.(5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Conform art.243 alin.(2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților.

Examinând recursul, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit. a) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care declară recursul inadmisibil.

Potrivit art.242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Din norma dată de drept expres rezultă că, la depunerea recursului împotriva încheierii judecătorești trebuie să fie respectate cumulativ anumite condiții strict-obligatorii și anume:

- recursul să fie motivat;
- să fie depus la instanța de judecată care a emis încheierea contestată;
- să fie depus în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești.

Totodată, în sensul art.241 alin.(3) din Codul administrativ, pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap.III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, prevederile art.233 din cap.III din cartea a treia din Codul administrativ reglementează condițiile de formă și conținut față de cererea de apel și prin urmare față de cererea de recurs.

Așa, prin prisma dispozițiilor art.236 alin.(2) lit.d) din cap.III din cartea a treia din Codul administrativ coroborate cu prevederile art.241 alin.(3) și art.242 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special când nu a fost depusă motivarea în termenul stabilit.

Concomitent, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art. 195 din Codul administrativ potrivit căroră procedura acțiunii în contencios administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificare a securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit

de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Subsecvent, potrivit art.223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

În conformitate cu art.96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din dispozițiile art. 97 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, rezultă că, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Din actele cauzei cert rezultă că încheierea din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului Vladimir Lomachin la data de 03 noiembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, la adresa de e-mail: xxxxx (f.d.197).

Adresa respectivă a fost indicată de însăși recurentul Vladimir Lomachin în cererea de chemare în judecată (f.d.2).

Totodată, potrivit datelor de pe pagina oficială web a Curții de Apel Chișinău, www.cac.instante.justice.md, încheierea din 25 octombrie 2022, a fost publicată la data de 01 noiembrie 2022.

Cele menționate supra denotă faptul că, Curtea de Apel Chișinău și-a îndeplinit corespunzător obligația pozitivă de notificare a actului judecătoresc, iar termenul de 15 zile pentru depunerea recursului motivat prevăzut la art.242 din Codul administrativ, a început să curgă din data de 04 noiembrie 2022, ziua imediat următoare de la data notificării recurentului a încheierii contestate, care a expirat la data de 18 noiembrie 2022 inclusiv, (zi de vineri).

La 07 noiembrie 2022, Vladimir Lomachin a depus recurs intitulat „cererea de recurs nu motivată” împotriva încheierii din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, invocând că motivarea recursului va fi depusă după ce va primi încheierea contestată în limba rusă (f.d.198).

În cererea de recurs depusă de Vladimir Lomachin se indică doar data depunerii și soluția instanței de apel.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, recurentul Vladimir Lomachin nu a prezentat Curții Supreme de Justiție în termenul stipulat de lege recursul motivat, în care să demonstreze, prin motivele de recurs formulate, în baza unui raționament juridic întemeiat pe dispoziții legale, care sunt argumentele de netemeinicie ale încheierii din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și care sunt normele legale încălcate, prin declararea inadmisibilă a apelului depus de către apelantul Vladimir Lomachin.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

remarcă că, rolul instanței de judecată este de a aduce la cunoștință persoanei despre emiterea hotărârii/încheierii judecătorești, iar recurentul Vladimir Lomachin, fiind parte interesată în soluționarea prezentei cauze, urma să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și anume, să depună recursul motivat în termenul stabilit de lege.

La acest capitol se rețin dispozițiile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, care stipulează că, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Or, buna-credință prezumă că partea este obligată să țină cont de prevederile imperative ale art.242 din Codul administrativ, ceea ce la cazul speței nu au fost respectate.

Contrar acestor prevederi, recurentul Vladimir Lomachin, fiind cel interesat de soluționarea prezentului litigiu în ordine de recurs, nu a depus diligența necesară ca să-și îndeplinească obligațiile cu bună-credință, în vederea depunerii recursului motivat în interiorul termenului legal prevăzut la art.242 din Codul administrativ, cu solicitarea, după caz, de repunere în termen a actului de procedură în conformitate cu legislația în vigoare în situația omiterii acestuia.

Mai mult, recurentul Vladimir Lomachin nu a prezentat probe incontestabile ce ar indica aflarea sa într-o veritabilă imposibilitate de a efectua actul de procedură (depunerea recursului motivat) în interiorul termenului legal prevăzut la art.242 din Codul administrativ.

Ori, însăși recurentul Vladimir Lomachin a intitulat recursul depus împotriva încheierii contestate la data de 07 noiembrie 2022 - „cererea de recurs nu motivată” (f.d.198). Astfel, recursul menționat supra, nu poate fi acceptat în sensul formulat, întrucât acesta nu întrunește cumulativ condițiile strict-obligatorii prevăzute la art.242 din Codul administrativ și anume, să conțină din start motivarea recursului.

Din cele menționate, se impune declararea recursului depus de Vladimir Lomachin ca inadmisibil în temeiul art.243 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ în coroborare cu art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, or, admiterea spre examinare a unui recurs nemotivat poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

La acest capitol, instanța europeană a relatat în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut.

În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție. Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse

foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Vladimir Lomachin ca inadmisibil.

Conform art.191 alin.(5), art.241, art.242 și art.243 alin.(1) lit.a) și alin.(2) în coroborare cu art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se declară inadmisibil recursul depus de Vladimir Lomachin împotriva încheierii din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Lomachin împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Alla Colesnic privind contestarea actelor administrative.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu

Aliona Miron